

Gekruisigd en begraven

Periodethema: Lijden en sterven
Johannes 19: 17-42

VOORAF

In de onderbouw volgen we de lijdensgeschiedenis naar de beschrijving van Johannes. Het vertellen over de kruisiging van de Heere Jezus is steeds opnieuw een tere zaak. Laten we daarom eenvoudig en eerbiedig vertellen. Het is niet verstandig om uitvoerig te vertellen van de wonden van de Heere Jezus en de pijn die Hij moest lijden. We gaan het zo onnodig dramatiseren en lopen vooral gevaar aan het eigenlijke voorbij te gaan. We moeten door onze vertelling geen medelijden opwekken, maar laten zien hoe dit erge nodig was om onze zonden. Vorige keer is verteld over de Heere Jezus voor Pilatus. Deze Romeinse stadhouder heeft verschillende malen verklaard dat hij in de Heere Jezus geen schuld vindt. Tenslotte heeft hij Hem op aandrang van het volk overgegeven om gekruisigd te worden. Het volk koos niet voor Jezus om losgelaten te worden, maar voor de misdadiger Bar-abbas. Voordat de Heere Jezus geleid wordt naar de kruisheuvel Golgotha, maken soldaten van Pilatus een spotkoning van Hem.

Ze doen Hem een purperen mantel om, zetten een doornenkroon op Zijn hoofd en geven Hem een rietstok in de hand. Daarna bespotten, bespugen en slaan ze Hem. Na deze bespottung krijgt Hij Zijn eigen klederen weer aan (Matth. 27: 27-31).

a. Jezus gekruisigd (Joh. 19: 17-27)

UITLEG VAN DE TEKST

Na een voor de Heere Jezus zeer vermoeiende tocht - vanwege het dragen van het kruis - en het lijden dat Hij al onderging, komt men op Golgotha aan. Deze naam betekent hoofdschedelplaats, mo-

gelijk zo genoemd naar de vorm van deze - buiten de stad gelegen (vers 20 en Hebr. 13: 12) - heuvel. De heuvel lag aan een weg waar veel mensen voorbij kwamen. Op die plaats wordt de Heere Jezus gekruisigd en met Hem twee anderen, twee moordenaars. Treffend vermeldt het slot van vers 18: 'En Jezus in het midden.' Hieruit blijkt dat Hij op één lijn wordt gesteld met deze misdadigers. De profetie uit Jesaja 53: 12 gaat hier in vervulling: 'En Hij is met de misdadigers gerekend.'

Boven het kruis werd altijd de beschuldiging of reden van de veroordeling vermeld. Boven het kruis van Jezus laat Pilatus schrijven: JEZUS, DE NAZARENER, DE KONING DER JODEN. Behalve in het Hebreeuws (Aramees) was het opschrift ook in de toenmalige wereldtalen Grieks en Latijn geschreven, zodat ook de niet-joden het konden lezen. De overpriesters zijn het niet eens met de formulering van dit opschrift en gaan naar Pilatus toe. Ze willen dat 'de Koning der Joden' veranderd wordt in: 'Hij heeft gezegd: Ik ben de Koning der Joden.' Nu blijft Pilatus bij zijn standpunt: 'Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven.' Ongewild heeft de stadhouder met dit opschrift de waarheid bekendgemaakt.

Na de kruisiging verdelen de soldaten de kleren van de Heere Jezus, Die naakt aan het kruis hangt. De kleren van veroordeelden mochten de soldaten zich toe-eigenen. Uit vers 23 en 24 maken we op dat Zijn kleren onder vier krijgsknechten worden verdeeld. De rok of het onderkleed dat uit één stuk gewezen was, wordt niet in vieren gescheurd. Dit kledingstuk werd op de huid gedragen en reikte tot aan de knieën, in gebruik wat te vergelijken met ons hemd. Over dit onderkleed wordt het lot geworpen. Zo gaat Ps. 22: 19 in vervulling.

Bij het kruis staat de moeder van de Heere Jezus, met haar zus, en Maria van Klopas en Maria Magdalena. De Heere Jezus ziet Zijn moeder staan met daarnaast Johannes, de schrijver van dit evangelie, de discipel die Hij liefhad. De Heere Jezus begrijpt dat Maria haar Zoon ziet lijden een zwaard door haar ziel gaat, wat Simeon geprofeteerd heeft (Luk. 2: 35). Hij troost haar door een andere aardse zoon voor Zichzelf in de plaats te geven. Hij heeft geen moeder meer nodig, maar Maria wel een zoon die voor haar zorgt. Waarschijnlijk was Jozef al gestorven. De Heere Jezus zegt tegen haar: 'Vrouw, zie uw zoon.' En bedoelt daarmee Johannes. Vervolgens zegt Hij tegen Johannes: 'Zie, uw moeder' (derde kruiswoord). Vanaf dat moment neemt Johannes haar in zijn huis.

TER OVERWEGING

Wat een wonder dat de Heere Jezus in Zijn grote lijden aan het kruishout van Golgotha oog heeft voor Zijn moeder. Vanaf het kruis zorgt Hij voor haar. Aan het kruis zorgt Hij voor al Zijn kinderen. Daar betaalt Hij de schuld en verwerft Hij vrede met God. Vertel hoe alle profetieën uit het Oude Testament over het lijden van de Heere Jezus vervuld worden.

b. Jezus gestorven (Joh. 19: 28-37)

UITLEG VAN DE TEKST

Met het eerste woordje 'hierna' uit vers 28 moeten we denken aan Zijn derde kruiswoord en aan al hetgeen Hij tot nu toe heeft moeten doorstaan. De bespotting door de omstanders die Johannes niet vermeld. De drie uren duisternis over de gehele aarde. Deze duisternis waar God voor zorgt, is een teken van Zijn toorn over de zonde. Hoe diep en hoe zwaar het lijden van de Heere Jezus was in deze uren, is niet in woorden uit te drukken.

De Heere Jezus is van mensen verlaten, maar bovenal van Zijn Vader. Dat blijkt wel uit het vierde kruiswoord dat Hij bijna aan het eind van de duisternis rond het negende uur met grote stem roept: 'Eli, Eli, Lama Sabachthani, dat is: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' Het zijn woorden uit de Schrift, uit Psalm 22, waarmee Zijn zielenlijden wordt uitgedrukt. Als het dan licht begint te worden, klinkt Zijn vijfde kruiswoord: 'Mij dorst.' Soldaten vullen uit een vat een spons met edik (zure wijn), steken dat op een rietstok (een hysopstengel) en brengen dat naar de mond van de Heere Jezus. Als Hij van die edik genomen heeft, roept Hij zijn zesde kruiswoord: 'Het is volbracht.' Alles wat de Vader Hem had opgedragen, is volbracht. Dan buigt Hij Zijn hoofd en sterft, terwijl Zijn laatste kruiswoord klinkt: 'Vader, in Uw handen beveel ik Mijn geest' (Luk. 23: 46).

Volgens de Joodse wet moest een gekruisigde voor het einde van de dag begraven zijn, anders zou hij het land verontreinigen en dat mocht niet (Deut. 21: 22-23)! Dit moet zeker nu het morgen sabbat is en nog wel de sabbat in de week van het Pascha. Aangezien het een paar dagen kon duren voor een gekruisigde stierf, vragen de Joden aan Pilatus of hun benen gebroken mogen worden om met deze genadeslag de dood te bespoedigen. De stadhouder willigt dit verzoek in en stuurt een aantal soldaten. Zij breken wel de benen van de beide misdadigers, maar van de Heere Jezus niet, omdat ze zien dat Hij al gestorven is. Om dit zeker te weten, steekt een soldaat met de speer in Jezus' zijde. Er komt bloed en water uit. Dat is het teken dat Hij werkelijk gestorven is. Nog voordat Johannes nadruk legt op het profetisch getuigenis in vers 36-37 - om aan te tonen dat zo de profetieën vervuld worden - legt hij de nadruk op het ooggetuigenverflag. Degene die het gezien heeft, en dat is de evangelist zelf - uit bescheidenheid spreekt hij in de derde persoon - heeft het getuigd en dat getuigenis is waarachtig. Deze ooggetuige heeft het tevens allemaal opgeschreven 'opdat ook gij geloven moogt'.

TER OVERWEGING

In Markus 15: 23 lezen we dat de Heere Jezus op Golgotha gemirrede wijn te drinken krijgt. Deze met mirre gekruide wijn had een pijnstillend en verdovend effect. Hij wil echter deze wijn niet drinken, ongetwijfeld om de laatste uren helder van geest te blijven. Hij wil de toorn Gods zonder enige verzachting volkomen ondergaan, om zo Zijn volk daar volkomen van te verlossen.

Aan het eind drinkt Hij wel. Hij weet dat Zijn sterven aanstaande is (vers 28).

Leg in de vertelling de nadruk op het zesde kruiswoord: 'Het is volbracht.' Dit betekent dat de schuld betaald, dat God verzoend is voor een ieder die in Hem gelooft. 'Het is volbracht.' Wij hoeven het niet te volbrengen en kunnen dat ook niet. De Heere Jezus is de volkomen Zaligmaker, voor volkomen zondaren. Het is belangrijk dat de kinderen weten waarom de sterfdag van Jezus Christus Goede Vrijdag wordt genoemd. Als iemand sterft, is het een intens verdrietige dag. Als de Heere Jezus sterft, is dat een Goede Vrijdag voor elk die in Hem gelooft, omdat Hij onze schuld heeft voldaan.

c. Jezus begraven (Joh. 19: 38-42)

UITLEG VAN DE TEKST

Als de Heere Jezus gestorven is, gaat een zekere Jozef van Arimathea (een stad in Judea) naar Pilatus met het verzoek om het lichaam van Jezus. Johannes vermeldt dat deze Jozef een discipel van

Jezus was, maar heeft dit verborgen gehouden uit vrees voor de Joden. De evangelist Markus schrijft dat hij een raadsheer is en waarschijnlijk dus lid van het Sanhedrin. Verder wordt hij een eerlijk raadsheer genoemd, die zelf het Koninkrijk Gods verwachtte (Mark. 15: 43). Hij zag uit naar de Messias en geloofde door genade in Jezus en was een discipel van Hem geworden (Matth. 27: 57). Lukas vermeldt dat hij niet had ingestemd met het plan om Jezus te kruisigen, evenals Nicodemus, die ook heeft meegeholpen met Jezus' begrafenis (vers 39). Jozef krijgt toestemming van Pilatus en neemt, wellicht met behulp van anderen, het lichaam van Jezus van het kruis.

Nicodémus, de zgn. nachtdiscipel, komt ook. Hij brengt 100 pond specerijen mee. In onze maten omgerekend is dat 33 kilo. Een mengsel van mirre, gemaakt van de hars van de mirrestruik en aloë fijn gemalen reukhout. Uit deze hoeveelheid specerijen, die een grote waarde vertegenwoordigde, blijkt wel de grote liefde en eer van Nicodémus voor de Heere Jezus. Jozef heeft een fijn lijnwaad gekocht, waarin het lichaam van de Heere Jezus wordt gewikkeld. Tussen de windsels worden de specerijen gestopt. Dit alles gebeurt naar Joodse gewoonte. Vervolgens wordt het lichaam gelegd in een graf. We moeten hierbij denken aan een grafkamer, uitgehouwen in een rots. Vlaktbij Golgotha was een hof en in die hof een graf waarin nog nooit iemand was gelegd. Waarschijnlijk is het Jozefs' eigen (familie)graf. Het graf wordt afgesloten met een zware ronde steen, zodat wilde dieren niet in het graf kunnen komen.

TER OVERWEGING

Wat een tere liefde voor de Heere Jezus spreekt er uit de handelswijze van Jozef en Nicodemus. Ze beseffen dat ze hiermee de woede en de haat op de hals kunnen halen van het hele Sanhedrin. Maar hun liefde voor hun Meester is sterker dan de angst voor het Sanhedrin. Kennen wij deze liefde tot de Heere Jezus, Die gestorven en opgestaan is, in ons hart? De Heilige Geest wil ons die geven! Einde uw vertelling niet met Jezus' begrafenis, maar blik alvast vooruit naar Pasen. Hij is niet in het graf gebleven, maar ten derde dage is Hij opgestaan, ook naar de Schriften!

GELOOFSLEER

In vraag en antwoord 39 van de Heidelbergse Catechismus wordt ingegaan op de kruisdood. De dood aan het kruis was door God vervloekt. Daarmee wordt duidelijk dat Christus onze vervloeking gedragen heeft, aan het kruis. De vraag kan rijzen waarom Christus ook moest sterven. Hij had toch van het kruis af kunnen komen nadat alles 'volbracht' was? In vraag en antwoord 40 geeft de Heidelbergse Catechismus aan dat niet anders dan door de dood van Gods Zoon voor onze zonde betaald kon worden. In vraag en antwoord 41 wordt gevraagd waarom de Heere Jezus begraven is geworden. Het antwoord is: om daarmee te betuigen dat Hij waarachtig gestorven is. Hij is werkelijk dood geweest, opdat wij werkelijk van de dood verlost zouden kunnen worden. Christus is hier ook ons tot een voorbeeld. Wie Christus volgt, volgt hem in Zijn begrafenis en wijst het verbranden van lichamen af.

